

PARKINSON

– EIN NERVALAGSSJÚKA

PARKINSONFELAGIÐ

PARKINSON ER EIN NERVALAGSSJÚKA, SUM OFTAST SÆST HJÁ TILKOMNUM OG ELDRI FÓLKI, MEN EISINI KANN RAKA YNGRI FÓLK.

Í Føroyum hava umleið 100 fólk parkinsonsjúkuna.

HØVUÐSEYÐKENNINI ERU:

- ristingar
- vøddastívlleiki
- seinar og trekar rørslur

Sjúkuárinini eru ógvuliga ymiskt frá einum til annan. Tað veldst um, hvussu leingi ein hevur havt sjúkuna, men tað er eisini ymiskt, hvussu ein hevur tað frá degi til annan.

Umframt líkamligu sjúkueyðkennini hava tey flestu eisini onnur sjúkuárin – sonevnd non-motorisk árin.

TEY KUNNU M.A. VERA:

- maga- og tarmtrupulleikar
- tunglyndi og mótloysi
- broytt svøvnlag
- møði
- gloyma orð
- ilt við at hugsavna seg í einari samtalu
- ilt við at hava gongd í fleiri tingum í senn

SJÚKUSTAÐFESTING

Sum nú er, verður sjúkan staðfest við vanligari lækna-kanning. Rørslustirvni verður roknað sum høvuðs-ábending og sjúkutekin. Sjúkan kann ikki staðfestast við blóðroynd. Besta ábending um, at staðfestingin er røtt, er, um heilivágurin virkar. Heilaskanningar kunnu ikki staðfesta sjúkuna, men kunnu stuðla undir ábendingina.

ORSØKIN

Parkinsonsjúka er ein varandi sjúka, sum spakuliga vindur upp á seg. So við og við farast tær nervakyknurnar í heilanum, sum innihalda dopamin. Hetta ger, at tann sjúki fær dopamintrot. Dopamin er ein kemiskur boðberi, sum ber boð frá eini nervakyknu til eina aðra. Tískil er dopamin neyðugt fyri at kunna flyta kroppin sum ein sjálvur vil.

VIÐGERÐ

Enn er ongin grøðandi viðgerð fyri sjúkuna, men við góðari vegleiðing og linnandi viðgerð kunnu árinini tálmast, og lívslongdin gerast, sum hjá fólk flest.

Nýggjasta vitanin vísir, at helvtin av viðgerðini hjá fólk við parkinsonsjúku er heilivágur, og hin helvtin er venjing og góð kunning. Royndir vísa, at fólk sum fáa góða kunning í byrjanini av sjúkugongdini, eru longur virkin og longur á arbeiðmarknaðinum.

FELAGIÐ

Parkinsonsjúkan vísir seg ymisk frá einum til annan, men eins og eyðkennini eru ymiskt, er misjavn hvussu fólk taka tað, og duga at liva við tí, eftir at hava fingið staðfest sjúku-na. Tað eru tó fleiri, sum vilja hitta onnur, sum hava fingið parkinsonsjúku, lesa um og fáa meira kunning um sjúku-eyðkenni, viðgerðarmøguleikar og avleiðingar.

Parkinsonfelagið vil fegin vera ein útrætt hond til tey sjúku og teirra avvarðandi við vitan og kunning um, hvat sjúkan er og ger.

PARKINSONFELAGIÐ HEVUR TIL ENDAMÁLS:

- at betra viðurskiftini hjá parkinsonsjúklingum og teirra avvarðandi við at stuðla teimum í felag og einsæris
- at veita upplýsing um sjúkuna, soleiðis at læknar og almenningurin fáa innlit í viðurskiftini hjá sjúk-lingnum
- at veita stuðul til at granska Parkinsonsjúkuna
- at vera við í norðurlenskum og altjóða samstarvi og menning

FELAGIÐ ER LIMUR Í:

Meginfelag teirra brekaðu í Føroyum – MBF

Nordisk Parkinsonråd

EPDA – European Parkinson's Disease Association

TEKNA TEG SUM LIM Í PARKINSONFELAGNUM

Kundi tú hugsað tær at teknað teg sum lim í Parkinson-felagnum, kanst tú senda eitt t-bræv til: parkinson.fo@gmail.com

ella senda felagnum eini boð á „Facebook“.

Árliga limagjaldið er fyri einstaklingar kr. 190,- og fyri pør kr. 215,-, sum kann gjaldast inn á kontu okkara: 9870 - 4310323. Allir limir fáa danska limablaðið „Parkinson Nyt“ við postinum fýra ferðir um árið.

Meiri kunning fæst á heimasíðu felagsins:
www.parkinson.fo

Facebooksíðu felagsins:
www.facebook.com/Parkinsonfelag

Parkinsonfelagið
Íslandsvegur 10C
FO-100 Tórshavn
Føroyar
parkinson.fo@gmail.com
www.parkinson.fo

WWW.PARKINSON.FO